

ਮਨੀਧਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਨ ਚੰਦਰ ਸੂਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ:

ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਕਸ਼ਾ ਕੁਲਕਮ

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਮੋਕਸ ਦਾ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਤੀਰਥ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਨ ਵਾਲੇ 23ਵੇਂ ਤੀਰਥੰਕਰ ਭਗਵਾਨ ਪਾਰਸ਼ਨਾਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਕੇ।

ਸਾਧੂ ਸਾਧਵੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਪਾਸਕ ਉਪਾਸਕਾਵਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰੂਪ ਸੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ॥1-2॥

ਉਤਸਰਗ (ਜ਼ਰੂਰੀ) ਅਪਵਾਦ (ਮਜ਼ਬੂਰੀਵੱਸ) ਦੇ ਆਗਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਏ ਅਤੇ ਆਗਮ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ (ਗੀਤਾਰਥ) ਰਾਹੀਂ ਧਰਮ ਵਿਵਹਾਰ, ਅਰਥ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਹਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ॥3॥

ਜਿਸ ਦੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਗਤੀ ਹੈ, ਬਹੁਮਾਨ ਹੈ, ਗੋਰਵ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਤੋਂ ਜੋ ਡਰਦੇ ਹਨ - ਖਰਾਬ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਧੂ ਪੁਰਸ਼ਾ ਦਾ ਗੁਰੂ ਕੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹਾਸਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ॥4॥

ਜੋ ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਗਲਤ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਅਭਿਮਾਨੀ ਅਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਪਣੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਧੀਮਾਨ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਲਾ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ॥5॥

ਜੋ ਸੱਮਿਆਕ ਦਰਸ਼ਨ (ਸਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਅਤੇ ਸੱਮਿਆਕ ਗਿਆਨ (ਸਹੀ ਗਿਆਨ) ਵਾਲਾ ਹੈ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਕਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਚਰਿੱਤਰ

ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਧੂ ਪੁਰਸ਼ ਸੁਧ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ਕ
ਹੋਵੇਗਾ। ॥ 6 ॥

ਪਤਿਤ ਆਚਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਡਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਭ ਵਿਦਿਆਵਾਂ - ਤੱਤਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ, ਜੋ ਖਿੰਮਾ ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਕਿਸੇ ਵਾਦਵਿਵਾਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਹ ਯੁਗ ਵਿੱਚ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ, ਸਭ ਦਾ ਸੁੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ॥ 7-8 ॥

12 ਬਾਬੂਆ ਅੰਗ ਅਤੇ ਸੰਘ ਨੂੰ ਸੂਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵੱਚਨ
ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਲ ਦੇ ਖੰਬੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ,
ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵੱਚਨ ਕਾਲ ਯੁੱਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਆਗਿਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸੰਘ ਹੀ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲਾ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ
ਹੈ। ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਮ ਪੱਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ
ਹੈ। ॥ 9-10 ॥

ਸ੍ਰੀ ਜਿਨ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜਿਨਦੱਤ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਪਾ
ਕੇ ਜੋ ਕ੍ਰਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹਿੱਤਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਮੋਹ ਤੋਂ ਉਸ
ਦਾ - ਸ੍ਰੀ ਜਿਨਦੱਤ ਆਗਿਆ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇ
ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਭੱਟਕਦਾ ਹੈ। ॥ 11 ॥

ਪੜ੍ਹਨਾ, ਸੁਣਨਾ, ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ, ਇਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ
ਜਾਣਾ, ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ, ਤੱਪਸਿਆ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਪੜਾ
ਸਿਉਣਾ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨਾ, ਸੋਣਾ, ਘੁੰਮਣਾ, ਸਥਿਰ ਹੋਣਾ, ਦਾਨ ਕਰਨਾ,
ਰੋਕਨਾ, ਪੁਸਤਕ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਧੀ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ॥ 12-13 ॥

ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ
ਉਲਟ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੋ ਕੰਮ ਆਖਣ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ
ਉਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰੇ। ॥14॥

ਅਚਾਰਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਤੋਂ ਵਾਚਨਾ ਦਾ (ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰ ਹੋਣਾ)
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਸਨ ਪੈਰ ਪੁਝਨ ਵਾਲਾ ਕੰਬਲ, ਚੌਂਕੀ, ਪਿੱਠ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ
ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੰਬਲ, ਅਤੇ ਪੈਰ ਪੁਝਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਅਚਾਰਿਆ ਲਈ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ। ਵਾਚਨਾ ਅਚਾਰਿਆ ਦੇ ਲਈ ਆਸਨ, ਪੈਰ ਪੁਝਨ ਵਾਲਾ ਕੰਬਲ,
ਚੌਂਕੀ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਵਾਲਾ ਕੰਬਲ ਅਤੇ ਪੈਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪੈਰ ਪੁਝਨ ਵਾਲਾ
ਕਪਤਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ॥15॥

ਅੰਗ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਚਾਰਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਉੱਤੇ ਚੰਦਨ
ਲਗਾਉਣਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਪੂਰ ਆਦਿ। ਅਚਾਰਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਾਸਕਾਵਾਂ ਮੰਗਲ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸੱਤਗੁਰ
ਵੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ॥16॥

ਸੱਮਰਥ ਜਿਹੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਨ ਬੱਲਵ ਮਹਾਰਾਜ ਜਿਹੇ ਵਾਚਨਾ ਅਚਾਰਿਆ ਜੇ
ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਪਰ ਕਪੂਰ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ।
॥17॥

ਉਪਾਧਿਐ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਵਾਕਸੇਪ (ਅੱਠ ਗੰਧੀ, ਨਾਲ ਤਿਆਰ
ਕੀਤਾ ਚੰਦਨ ਦਾ ਚੂਰਾ) ਦਾ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਕਪੂਰ ਸਮੇਤ ਚਾਵਲਾਂ ਨੂੰ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ॥18॥

ਜੋ ਸ਼ੇਰ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੇ ਸਵਾਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹਾ
ਜਾਣ ਕੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੀ ਪਰਭਾਵਨਾ (ਪ੍ਰਚਾਰ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨ
ਪੂਜਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕਰੇ। ॥19॥

ਜੋ ਅਚਾਰੀਆ ਬਲਦ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਚਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ
ਦੀ ਪਦਵੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਆਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੋ ਨਾਉ ਮਾਤਰ ਦੇ

ਅਚਾਰਿਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਗਿਦੜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਪੂਜਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ॥ 20 ॥

ਪਰਿਉਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ (ਉਪਾਸਕਾਂ) ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚਾਰਿਆ ਦੇ ਲਈ ਛਾਤਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਯੋਗ ਹੈ, ਅੱਜ ਕਲ ਆਮ ਸਾਧੂ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ॥ 21 ॥

ਉਪਰੋਕਤ ਅਚਾਰਿਆ ਦੇ ਵਚਨਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉ ਰੱਖਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਧੂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਆਖੇ ਨਾ ਕੁਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕੁੱਝ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ॥ 22 ॥

ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਨੇ ਸਾਧਵੀਆਂ ਦਾ ਰੱਖਿਅਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦੇ ਆਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ। ॥ 23 ॥

ਸਾਧਵੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਆਗਿਆ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪਾਲਕ (ਰੱਖਿਅਕ ਦੀ) ਗੁਰੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਆਖੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ। ॥ 24 ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਾਧਵੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਆਦਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਰੱਖਿਅਕ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਵੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ॥ 25 ॥

ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵ ਤੋਂ ਉਸ ਰੱਖਿਅਕ ਪਾਲਕ ਨੂੰ ਅਰਪਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਰੱਖਿਅਕ ਉਹਨਾਂ ਕੱਪੜੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਾਧਵੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ॥ 26 ॥

ਜੇ ਉਹ ਸਾਧਵੀਆਂ ਪਾਲਕ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਧਵੀਆਂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਧਵੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ॥ 27 ॥

ਜੇ ਉਹ ਪਾਲਕ ਲੋਭ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਵਸਤਰ ਆਦਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਵੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਣੇ ਵੱਡਪਨ ਤੋਂ (ਗੁਰੂਪਨ) ਭਿਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪਾਲਕ ਮੰਡਲੀ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰੇਗਾ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ॥ 28 ॥

ਉਪਾਸਕਾਂ (ਸ਼ਾਵਕਾਂ) ਨੂੰ ਦੇਵ ਦ੍ਰਵ, ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਵ ਅਤੇ ਆਮ ਦ੍ਰਵ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿੰਨ ਭੇਦ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ॥ 29 ॥

ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਸਾਧਵੀਆਂ ਗਿਆਨ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜੇ ਉਹ ਦ੍ਰਵ ਖੁਦ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਭਿਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਦੁਰਗਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ॥ 30 ॥

ਸਾਧੂ ਸਾਧਵੀ, ਸ਼ਾਵਕ (ਉਪਾਸਕ), ਸ਼ਾਵਕਾ (ਉਪਾਸਕਾ) ਜੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਡਗੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਿਆਕਤਵ ਤੋਂ ਭਿਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਧਰਮ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ॥ 31 ॥

ਜੇ ਸਾਧੂ ਸਾਧਵੀ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਭੋਜਨ ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਲਿਆ ਕੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ? ॥ 32 ॥

ਜੇ ਸਾਧੂ ਸਾਧਵੀ ਧੰਨ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਭਿਸ਼ਟ ਅਧਰਮੀ ਅਤੇ ਭਵ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਭੱਟਕਦੇ ਛੁੱਬਦੇ ਹਨ। ॥ 33 ॥

ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਉਪਾਸਕਾਵਾਂ ਦਾ ਜਾਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਧਵੀਆਂ ਦਾ ਜਾਣ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ॥ 34 ॥

ਖੇਤਰ ਕਾਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਰਥ (ਆਗਮਾ ਦੇ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ) ਜੋ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੇ ਹੀ ਜੋ ਅਗਿਆਨੀ ਆਚਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੱਮਿਅਕਤਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ॥35॥

ਸੁਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਜੋ ਸੁਧ ਸੱਮਿਅਕ ਦਰਸ਼ਨ (ਸਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ) ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਗੁਣ ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ॥36॥

ਜੋ ਸ਼੍ਰਵਕਾਵਾਂ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੱਮਿਅਕਤਵ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਤਨ, ਧੰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ॥37॥

ਜੋ ਸ਼੍ਰਵਕ, ਸ਼੍ਰਵਕਾਵਾਂ ਗੁਰੂ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ, ਧੰਨ ਆਦਿ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰਵਕ ਤੇ ਸ਼੍ਰਵਕਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਅਗਿਆ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਣਨਗੇ ਉਸ ਸੱਮਿਅਕਤਵ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਡੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ॥38-39॥

ਘੱਟ ਧੰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰਵਕ ਧੰਨ ਅਨਾਜ ਆਦਿ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਸਾਧਵੀ ਦੇ ਅੰਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਆਦਿ ਦੀ ਜੇ ਉਹ ਸ਼੍ਰਵਕ ਫਿਕਰ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਮਿਅਕਤਵ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ॥40-41॥

ਇਸੇ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਗ (ਲਗਾਉ) ਰੱਖਣਾ, ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪੀ (ਸੁੱਖ) ਵਧਾਉਣਾ, ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਰੱਖਣਾ ਇਹ ਸੱਮਿਅਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਜੀਵ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ। ॥42॥

ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧੀਰਜਵਾਨ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਵਕ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ
‘ਤੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ
ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਭੋਗਦੇ ਹਨ। ॥43॥

ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਾਵਕ ਚੰਗੇ ਧੰਨ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਸਾਧੂਆਂ ਲਈ ਟਿਕਾਨਾ
ਉਖਤਪੋਸ਼, ਘਾਟ ਫੁਸ ਦਾ ਬਿਛੋਨਾ, ਖਾਣ ਪੀਣ, ਦਵਾਈ, ਕੱਪੜਾ, ਬਰਤਨ
ਆਦਿ ਥੋੜੇ ਤੋਂ ਥੋੜਾ ਦੇਵੇ। ਤਿੰਨ ਜਗ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ - ਦੇਵ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਵਾਂ
ਦੀ ਮੱਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਵਕ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਦੇਵੇ। ਸਮਾਰੋਹ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਉਪਾਸਕ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਮਿਆਕਤਵੀ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ।
॥44 - 45॥

ਸੀਮੰਤ ਕ੍ਰਮ, ਜਨਮ, ਨਾਮ ਰੱਖਣਾ, ਮੁੰਡਨ, ਪੁੱਤਰ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਵਾਹ
ਇਹ ਉਤਸਵ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ॥46॥

ਉੱਤਸ੍ਰਗ (ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ), ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਯੋਗ ਭੋਜਨ
ਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜਾਨਕੇ ਹੀ ਸਾਧੂ ਲਵੇ ਅਤੇ ਆਧਾ ਕ੍ਰਮ (ਸਾਧੂ ਲਈ
ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਖੀਦੀਆ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਵਸਤੂ) ਆਦਿ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਵਾਲਾ ਜਾਣ ਕੇ
ਦੂਰ ਤੋਂ ਹੀ ਛੱਡ ਦੇਵੇ। ॥47॥

ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਭੋਜਨ, ਉਖਤਪੋਸ਼, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਬਰਤਨ ਦੀ
ਸ੍ਰੀਸ਼ੰਭਵ ਅਚਾਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਰਚਿੱਤ ਦਸਵੇਂ ਕਾਲਕ ਸੂਤਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਖੇ
ਗਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ। ॥48॥

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੂਤਰ ਵਿੱਚ ਉਤਸ੍ਰਗ ਮਾਰਗ ਬਹੁਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ
ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦ (ਮਜ਼ਬੂਰੀ) ਦਾ ਮਾਰਗ ਵੀ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ
ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ॥49॥

ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਪਵਾਦ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁੱਝ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਆਗਮਾਂ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰ
ਆਚਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ॥50॥

ਉਹ ਆਗਮਾਂ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰ ਉਸ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਆਚਰਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਡੁਬਦਾ। ਸਗੋਂ ਉਹ ਜਿੰਨੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਉੱਤਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ॥51॥

ਇਸੇ ਲਈ ਸੂਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਖ ਪੂਰਵਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੁੱਧ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਬਿਮਾਰ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ - ਅਸੁੱਧ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ॥52॥

ਤੀਰਬੰਕਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਏਕਾਂਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਅਨੁਮੋਦਨਾ (ਹਮਾਇਤ) ਕੀਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕੀਆ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, “ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ”। ॥53॥

ਇਲਾਜ ਨਾ ਕਰਵਾਉ, ਜੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਕਸ਼ਟ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯੋਗ - ਮਨ ਵੱਚਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨਸ਼ਟ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਭਿੰਅਕਰ ਜੰਗਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਖੇ ਰਸਤੇ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਜਾਂ ਰੋਗ ਆਦਿ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਧੂ ਇੱਝੜ ਨਾਲ ਅਤੇ ਯਤਨਾਂ (ਸਾਵਧਾਨੀ) ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ॥54-55॥

ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁੱਧ - ਅਸੁੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬਲਦ ਦੀ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਦੀ 18 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ। ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੇ, ਰਾਜਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ, ਡਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਆਧਾ ਕਾਰਨ ਆਦਿ ਦਾ ਸੇਵਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ॥56-57॥

ਸੂਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਦਾ ਚੁਗਲੀ ਰਹਿਤ, ਸੰਜਮ
ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ, ਸ਼ੀਲਵਾਨ, ਸੰਸਾਰ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ
ਕਾਲ ਦੀ ਯਤਨਾ ਹੀ ਯਤੀਪੁਨਾ ਹੈ (ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ)। ਭਾਵ ਸਮੇਂ ਦੇ
ਜਾਣਕਾਰ ਸਾਧੂ ਹੀ ਸਾਧੂ ਹਨ। ॥58॥

ਸਹਾਰੇ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਅੰਖੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਲੈਂਦਾ
ਹੈ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਿਨ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਜੇ
ਸਰਲ ਭਾਵ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਰਗਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾ
ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ॥59॥

ਸਿਧਾਂਤ ਸੂਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਗਮਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ
ਅਚਾਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਮਾਰਗ ਹੀ ਇੱਥੇ ਸਹਾਰਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮਝੀਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ॥60॥

ਜੋ ਸਹਿਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਧੰਨ ਨੂੰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਧੰਨ
ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿ ਸੱਮਿਅਕਤਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?
ਨਹੀਂ। ॥61॥

ਖੁਦ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਸਹਿ ਧਰਮੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਵੀ ਜੋ ਮੰਗਣ
ਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਨਾ ਤੈਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਨਾ ਮੈਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਹੈ, ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਚਨ
ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸੱਮਿਅਕਤਵ ਰੂਪੀ ਬੜੇ ਭਾਰੇ ਦਰਖਤ ਨੂੰ
ਜੜ ਤੋਂ ਕੱਟਦਾ ਹੈ। ॥62-63॥

ਜੋ ਸਹਿਧਰਮੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ੱਤੀ
ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਯੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਣੇ ਸੱਮਿਅਕਤਵ
ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ॥64॥

ਜੇ ਸਾਧੂ ਸਾਧਵੀ, ਸਾਵਕ, ਸਾਵਕਾ ਵੀ ਬੜੇ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਦਰਖਤ ਦੀ
ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਾੜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ, ਕੱਪੜਾ, ਖਾਣਾ, ਪਾਣੀ, ਆਦਿ
ਤੋਂ ਪਾਲਨ ਯੋਗ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
॥ 65-66 ॥

ਜੇ ਉਹ ਨਿਰਗੁਣ ਜਾਨਕੇ ਵੀ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ
ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਦਰਖਤ ਦੀ ਬਾੜ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ॥ 67 ॥

ਉਸ ਨੇ ਮਿੱਥਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਿੱਥਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ
ਦੁਰਗਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਸੁੱਖ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ
ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਖੰਡਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ॥ 68 ॥

ਜੇ ਨਿਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਬੜੇ ਧਰਮ ਰੂਪੀ ਦਰਖਤ
ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਉੱਤਮ ਫੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਨਿੱਸਚੈ ਹੀ ਖੋ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
॥ 69 ॥

ਦੂਸਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਵਚਨਾ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਹ ਹੀ
ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਦੂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਨਾ
ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ॥ 70 ॥

ਜਿਸ ਦੇ ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸਵੈ ਵਿਵੇਕ ਤੋਂ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ, ਮਾਯਾ
ਮੌਹ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੀ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸ਼ੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਭਲੇ ਦੇ ਲਈ
ਆਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਵਿਧੀਪੁਰਵਕ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ॥ 71-72 ॥

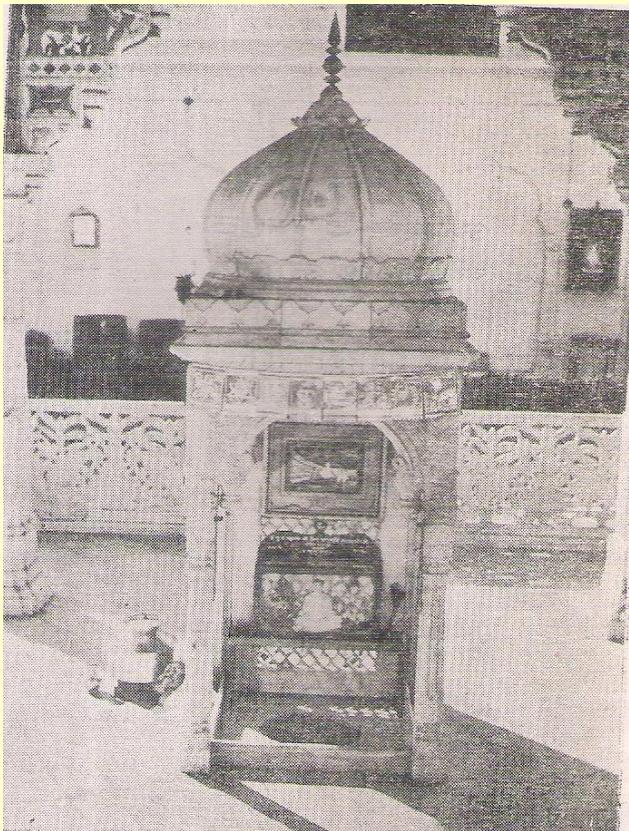
ਰਚਨਾਕਾਰ ਦਾ ਮੱਤ

ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਆਗਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਆਗਮਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਦੇ
ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਣ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਸਾਰੀਆਂ
ਤਰਨਹਾਰ ਆਤਮਾਂ ਦੀ ਨਿਵਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਧੂ ਸਾਧਵੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ

ਅਤੇ ਸਾਵਕ ਸਾਵਕਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਨ ਚੰਦਰ ਸੂਰੀ (ਤੀਰਬੰਕਰ ਅਤੇ ਅਚਾਰਿਆ) ਪੱਦਵੀ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨ ਚੰਦ ਸੂਰੀ ਇਸ ਪੱਦ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪਣਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ) । ॥ 73 ॥

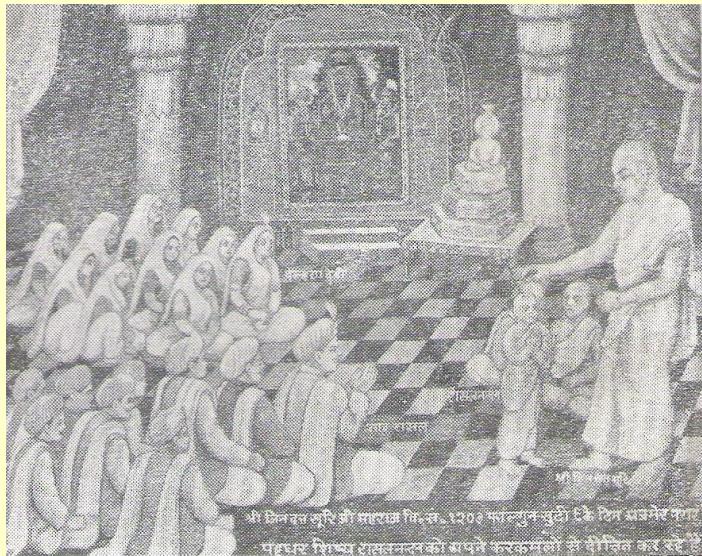
ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਿੰਨਦਰ ਭਗਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਅਤੇ (ਅਚਾਰਿਆ ਜਿੰਨ ਦੱਤ ਸੂਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਜੋ ਆਚਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਸੇ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਛੋਤੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਕਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਪਤਮ ॥ 74 ॥ (ਸੰਮਤ 1490 ਲਿਖਤਮ ਜਿੰਨ ਭੱਦਰ ਸੂਰੀ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਕ ਤੋਂ)

ਸਮਾਪੀ

ਮਨੀਧਾਰੀ ਅਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਨ ਚੰਦਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼।

ਦਿੱਖਿਆ

ਸੰਮਤ 1203 ਫੁਲਾ ਸ਼ੁਕਲਾ 9 ਦੇ ਦਿਨ ਅਜ਼ਮੇਰ ਵਿੱਚ
ਅਚਾਰਿਆ ਜਿੰਨ ਦੱਤ ਸੁਰੀ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਮਨੀਧਾਰੀ ਜੀ ਨੂੰ
ਦਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ।

ਚਿੱਤਰ ਨੰਬਰ 2

ਅਪਣੇ ਭੱਵਿਖ ਦੇ ਵਾਕ ਬਾਰੇ ਅਚਾਰਿਆ ਜਿੰਨ ਦੱਤ ਸੂਰੀ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਸ਼ਾਵਕ।

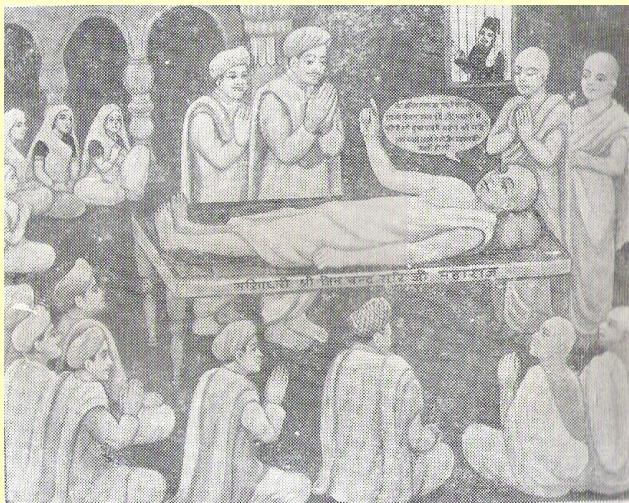
ਚਿੱਤਰ ਨੰਬਰ 3

ਗ੍ਰਾਮ ਬੋਰਸਿਟੀਨ ਕੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸੰਘ ਦੇ ਸਾਥ ਵਿਚਾਰ ਰਹੇ ਥੇ। ਪਰ ਢਾਕੂ ਲੋਗ ਆਗਯੇ ਤੋਂ ਆਖਿਆ ਘਵਰਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮਝ ਗੁਣਦੇਵ ਨੇ ਕੋਟਾਕਾਰ ਰੇਖਾ ਰੰਗੀਵੀ। ਜਿਸਦੇ ਢਾਕੂ ਸੰਘ ਕੋ ਨਾ ਦੇਖ ਸਕੇ ਅੰਤ ਅਤੇ ਸੰਘ ਨੇ ਸ਼ਬਕੋਂ ਦੇਖਦਾ

**ਢਾਕੂਆਂ ਤੋਂ ਸੰਘ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਚਾਰਿਆ
ਸ੍ਰੀ ਜਿੰਨ ਚੰਦਰ ਸੂਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ।**

ਚਿੱਤਰ ਨੰਬਰ 4

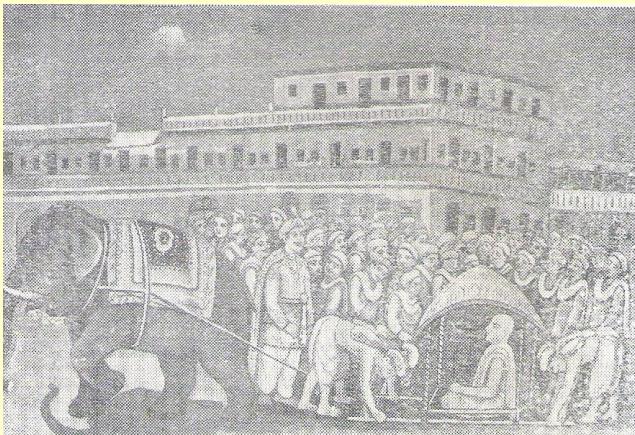
ਮਨੀਧਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਨ ਚੰਦਰ ਸੂਰੀ ਜੀ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ
ਅਪਣੇ ਉਪਾਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧੂ ਸਾਧਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ
ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ।

ਚਿੱਤਰ ਨੰਬਰ 5

ਅਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਨ ਚੰਦਰ ਸੂਰੀ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ
ਅੰਤਿਮ ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ, ਸੰਮਤ 1223 ਦੂਜ ਭਾਦੇ
ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ 14

ਚਿੱਤਰ ਨੰਬਰ 6

ਅਖਾਡਾ ਅਥਵਾ ਕੀ ਧਾਰਾ ਪਾਰੀ ਮੇਂ ਸੁਭਗੀਮ ਗੁਹਾਦੇਵ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਦੀ ਲੋਧੀ ਅਤਿਥਿਆਈ ਦੇ ਸਾਥਕ ਗੋਕ ਦੇ ਵਿਚਨ ਵਿਚਨ ਦੇ ਸੌਂ ਰਾਤੀਆਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਸੇ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰਾਣ ਵਿਚਨ ਦੇ ਸੌਂ ਰਾਤੀਆਂ ਵਿਚਨ ਦੇ ਸੌਂ।

ਸੰਸਕਾਰ ਸਥਲ ਤੇ ਹੋਇਆ ਚੱਮਤਕਾਰ ਜਦ ਅਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿੰਨ ਚੰਦਰ ਸੂਰੀ ਜੀ ਦੀ ਅਰਥੀ ਅਪਣੇ ਆਪ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਰੁੱਕ ਗਈ ਉਪਾਸਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਅਰਥੀ ਅੱਗੇ ਹਾਥੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਵਿਮਾਨ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵੱਧਿਆ, ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਆਪ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।